

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 29 września 2022 r.

WK-IV.431.1.3.2022

Pan
Jerzy Bauer
Burmistrz Miasta Ostrów Mazowiecka

Urząd Miasta w Ostrowi Mazowieckiej
ul. 3 Maja 66
07-300 Ostrów Mazowiecka

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 175 ust. 1 i 2 ustawy o finansach publicznych¹ oraz art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej² kontrolerzy: Małgorzata Krawczyk³ i Katarzyna Malinowska – starsi inspektorzy wojewódzcy w Wydziale Kontroli Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie (dalej MUW), przeprowadzili w dniach od 17 do 28 stycznia 2022 r. kontrolę problemową w Mieście Ostrów Mazowiecka (dalej Miasto) z siedzibą urzędu w Ostrowi Mazowieckiej pod adresem ul. 3 Maja 66, 07-300 Ostrów Mazowiecka.

Przedmiot kontroli obejmował prawidłowość wykorzystania środków otrzymanych z Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych (dalej Fundusz) na realizację zadania w ramach Programu „Opieka wytchnieniowa”- edycja 2019 r. (dalej Program).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 r.

¹ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1634) – dalej ustawa o finansach publicznych.

² Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 224).

³ Zmiana stanowiska od dnia 1 lutego 2022 r. - główny specjalista.

Nawiązując do projektu wystąpienia pokontrolnego z 30 sierpnia 2022 r., do którego wniesiono zastrzeżenia, przekazuję Panu wystąpienie pokontrolne.

W Mieście realizacja resortowego Programu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2019, prowadzona była przy pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrowi Mazowieckiej (dalej MOPS)⁴, będącego jednostką organizacyjną Miasta. Podstawą funkcjonowania MOPS jest m.in.: statut i regulamin organizacyjny⁵.

(Akta kontroli str. 253-254)

Program, kierowany jest do dzieci i osób niepełnosprawnych, których członkowie rodzin lub opiekunowie wymagają wsparcia w postaci doraźnej, czasowej przerwy w sprawowaniu opieki oraz podniesienia swoich umiejętności i wiedzy w zakresie opieki nad tymi osobami.

Realizacja Programu odbywa się w trzech Modułach :

- **MODUŁ I:** świadczenie usługi opieki wytchnieniowej w ramach pobytu dziennego, skierowanego do członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem, (...) oraz osób o znacznym stopniu niepełnosprawności niekorzystających z innych form usług w:
 - a) miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej,
 - b) ośrodka wsparcia, domu pomocy społecznej jako zorganizowanej usługi.
- **MODUŁ II:** świadczenie usługi opieki wytchnieniowej, jako rozszerzenie usług opiekuńczych, w ramach pobytu całodobowego:
 - a) w ośrodkach wsparcia, w tym w środowiskowych domach samopomocy posiadających miejsca całodobowego pobytu,
 - b) w mieszkaniach chronionych (z wyłączeniem możliwości pobytu dzieci z orzeczoną niepełnosprawnością).

⁴ Uchwała Nr X/56/90 Miejskiej Rady Narodowej w Ostrowi Mazowieckiej z dnia 27 kwietnia 1990 r. w sprawie utworzenia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrowi Mazowieckiej.

⁵ Zarządzenie Nr 3/2013 Kierownika Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrowi Mazowieckiej z dnia 17 maja 2013 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu Organizacyjnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrowi Mazowieckiej ze zm.

Uchwała Nr XXXII/215/2010 Rady Miasta Ostrowi Mazowieckiej z dnia 24 lutego 2010 r. w sprawie nadania statutu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrowi Mazowieckiej ze zm.

- **MODUŁ III:** świadczenie usług opieki wytchnieniowej poprzez zapewnienie członkom rodziny lub opiekunom sprawującym bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem, (...), oraz osobami niepełnosprawnymi ze znacznym stopniem niepełnosprawności, możliwości skorzystania ze specjalistycznego poradnictwa (psychologicznego lub terapeutycznego) oraz wsparcia w zakresie nauki pielęgnacji /rehabilitacji i dietetyki.

Jednocześnie zgodnie z zapisami Programu:

Rozdział V. Zakres podmiotowy i przedmiotowy Programu

5. W przypadku świadczenia usługi opieki wytchnieniowej w formie pobytu dziennego w:
 - a) miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej, koszt jednej godziny nie powinien przekroczyć 30 zł,
 - b) ośrodka wsparcia, domu pomocy społecznej - jako zorganizowanie usługi - koszt jednej godziny nie powinien przekroczyć 20 zł.
7. W przypadku świadczenia usługi opieki wytchnieniowej w formie pobytowej całodobowej koszt 1 dnia pobytu całodobowego nie powinien przekroczyć 180 zł.
9. W roku 2019 ustala się limit 14 dni dla opieki wytchnieniowej w formie pobytu całodobowego oraz limit 240 godzin dla opieki wytchnieniowej w formach, o których mowa w module I i III, dla członka rodziny lub opiekuna sprawującego bezpośrednią opiekę nad dzieckiem / osobą niepełnosprawną.

W wyniku kontroli wykorzystania środków finansowych Funduszu otrzymanych w 2019 r. na realizację zadań w ramach Programu – edycja 2019 dokonano następujących ustaleń:

Miasto wystąpiło do MUW z wnioskiem o środki finansowe z Programu „Opieka wytchnieniowa”- edycja 2019 w ramach Funduszu w **39 268,80 zł**, w tym:

- a) Moduł I – Opieka wytchnieniowa w formie pobytu dziennego⁶ w kwocie – 28 800,00 zł oraz na koszty obsługi Programu w kwocie 288,00 zł.

Zgodnie z wnioskiem:

- Ogólna liczba przewidywanych godzin usługi opieki wytchnieniowej w 2019 r. – 1 200,

⁶ Wniosek na wzorze stanowiącym Załącznik 1-A do Programu „Opieka wytchnieniowa w formie pobytu dziennego”, podpisany przez Burmistrza Ostrowi Mazowieckiej, wysłany w formie papierowej 26 kwietnia 2019 r. wpływ do MUW 6 maja 2019 r.) oraz w wersji elektronicznej 15 maja 2019 r. (ePUAP - UPP28901986).

- Całkowity planowany koszt świadczenia usług opieki wytchnieniowej w 2019 r. – 36 000,00 zł,
- Ogółem przewidywana liczba osób, które skorzystają z usługi opieki wytchnieniowej dofinansowanej w ramach Programu – 5 (dotyczy osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności - 2 osoby oraz 3 dzieci).

b) Moduł II *Świadczenie usługi opieki wytchnieniowej, w formie pobytu całodobowego*⁷ – 10 080,00 zł oraz na koszty obsługi Programu w kwocie 100,80 zł.

Zgodnie z wnioskiem:

- Ogólna liczba przewidywanych godzin usługi opieki wytchnieniowej w 2019 r. – 1 680,
- Całkowity planowany koszt świadczenia usług opieki wytchnieniowej w 2019 r. – 12 600,00 zł,
- Ogółem przewidywana liczba osób, które skorzystają z usługi opieki wytchnieniowej dofinansowanej w ramach Programu – 5 (dotyczy osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności).

(Akta kontroli str. 22-27)

W związku z zakwalifikowaniem wniosku do wsparcia finansowego Burmistrz Miasta złożył *Oświadczenie o przyjęciu środków finansowych z Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych* na realizację zadania w wysokości 39 268,80 zł, w tym 1% na obsługę Programu⁸, z tego:

- 29 088,00 zł na realizację Modułu I,
- 10 180,00 zł na Realizację Modułu II.

Miasto na podstawie złożonego wniosku zawarło 2 lipca 2019 r. z Wojewodą Mazowieckim (dalej Wojewoda) umowę Nr 11/OW/2019⁹ (dalej Umowa), przedmiotem której było m.in.: określenie wysokości i trybu przekazywania Miastu przez Wojewodę w 2019 r. środków Funduszu z przeznaczeniem na realizację zadań w zakresie świadczenia usług opieki wytchnieniowej dla członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad:

⁷ Wniosek na wzorze stanowiącym Załącznik 1-B do Programu „Opieka wytchnieniowa w formie pobytu całodobowego”, podpisany przez Burmistrza Ostrowi Mazowieckiej, wysłany w formie papierowej 15 maja 2019 r., wpływ do MUW 6 maja 2019 r.

⁸ Oświadczenie z 11 czerwca 2019 r., złożone na wzorze stanowiącym załącznik nr 7 do Programu.

⁹ Umowa zawarta na podstawie art. 13 ust. 9 i 10 ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Solidarnościowym Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 2192).

- dziećmi niepełnosprawnymi z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji,
- osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności,

oraz środków na koszty związane z obsługą Programu.

Zgodnie z powyższą Umową, Wojewoda przekazał Miastu środki na realizację zadań w kwocie 38 880,00 zł¹⁰ i na koszty obsługi Programu w kwocie 388,80 zł, natomiast Miasto zostało zobowiązane do przekazania na realizację zadań w ramach wkładu własnego środków w kwocie 9 720,00 zł. Całkowity koszt realizacji zadania określony został w kwocie 48 600,00 zł. W ramach Programu, Miasto może otrzymać wsparcie finansowe na koszty realizacji zadania świadczonego w formie usług opieki wytchnieniowej w wysokości do 80% kosztów realizacji, natomiast udział środków własnych powinien wynosić nie mniej niż 20% przewidywanych kosztów realizacji zadania (Dział V pkt 15 Programu „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2019).

(Akta kontroli: str. 28-38)

Środki finansowe z Funduszu w łącznej kwocie 39 268,80 zł przekazane zostały przez Wojewodę na wyodrębniony rachunek bankowy Miasta¹¹ wskazany w umowie w terminach jn.:

- w dniu 30 lipca 2019 r. (wyciąg bankowy nr 1/2019) kwota 23 562,00 zł,
- w dniu 24 września 2019 r. (wyciąg bankowy nr 4/2019) kwota 7 855,00 zł,
- w dniu 2 grudnia 2019 r. (wyciąg bankowy nr 10/2019) kwota 7 851,80 zł.

(Akta kontroli: str. 28-38, 39-46, 49-52, 53-103)

Wpływ środków na rachunek Miasta zaewidencjonowano w wyodrębnionej ewidencji księgowej, zgodnie z § 4 pkt 1 Umowy, na kontach strona Wn konta 139-7 – „Inne rachunki bankowe – dotacja – opieka wytchnieniowa – Umowa nr 11/OW/2019 z 2.07.2019”, strona Ma konta 240-9 „Pozostałe rozrachunki – Dotacja – Opieka wytchnieniowa – Umowa nr 11/OW/2019 z 2.07.2019.”

(Akta kontroli str. 39-46, 47-48, 49-52)

¹⁰ Moduł I – 28 800,00 zł, Moduł II – 10 080,00 zł.

¹¹ Umowa rachunku bieżącego Nr 79/2017 zawarta w dniu 28 kwietnia 2017 r. w Ostrowi Mazowieckiej na obsługę bankową Miasta Ostrow Mazowiecka pomiędzy Bankiem Spółdzielczym w Ostrowi Mazowieckiej z siedzibą w Ostrowi Mazowieckiej pod adresem ul. 3-ego Maja 32, 07-300 Ostrow Mazowiecka a Miastem Ostrow Mazowiecka ze zmianami.

Miasto otrzymane środki przekazało na wyodrębniony rachunek bankowy MOPS¹² w terminach jn.:

- w dniu 31 lipca 2019 r. (wyciąg bankowy nr 2/2019) - kwota 23 562,00 zł,
- w dniu 4 października 2019 r. (wyciąg bankowy nr 5/2019) – kwota 7 852,00 zł,
- w dniu 22 października 2019 r. (wyciąg bankowy nr 6/2019) - kwota 3,00 zł,
- w dniu 2 grudnia 2019 r. na (wyciąg bankowy nr 10/2019) – kwota 7 851,80 zł.

(Akta kontroli str. 53-103)

Wpływ środków w MOPS zaewidencjonowano w wyodrębnionej ewidencji księgowej, zgodnie z obowiązującym planem kont¹³, stanowiącym Załącznik Nr 4 do Zasad polityki rachunkowości, na kontach strona Wn konta 139 –003 „*Inne rachunki bankowe - opieka wytchnieniowa*”, strona Ma konta 240-012 „*Środki na Opiekę Wytchnieniową.*”

(Akta kontroli str. 182-183, 184-188)

W ramach realizacji Programu „*Opieka wytchnieniowa*” – edycja 2019 z upoważnienia Burmistrza Kierownik MOPS na podstawie decyzji przyznał *nieodpłatne usługi opieki wytchnieniowej w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej* dla 3 osób sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi niepełnosprawnymi z orzeczeniem o niepełnosprawności oraz osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności¹⁴.

(Akta kontroli str. 145-156)

Na podstawie ewidencji księgowej wyodrębnionej do realizacji Programu oraz dokumentacji źródłowej (m.in. listy płac sporządzone na podstawie ewidencji godzin pracy

¹² Rachunek utworzony przez Bank Spółdzielczy w Ostrowi Mazowieckiej na podstawie wniosku MOPS z dnia 25 lipca 2019 r. o otwarcie nowego rachunku do rachunku bankowego, pod nazwą *rachunek środków specjalnego przeznaczenia - Program „Opieka wytchnieniowa”*.

¹³ Zarządzenie nr 7/2018 Kierownika Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrowi Mazowieckiej z dnia 26 czerwca 2018 r. w sprawie ustalenia dokumentacji przyjętych zasad (polityki) rachunkowości dla Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrowi Mazowieckiej.

¹⁴ Decyzja:

- Nr OP.4207.1.2019 z dnia 10 września 2019 r. – okres na jaki przyznano pomoc w formie nieodpłatnych usług opieki wytchnieniowej w ramach pobytu dziennego, świadczonych przez opiekuna w miejscu zamieszkania niepełnosprawnego – od 10 września do 31 grudnia 2019 r. w ilości 4 h w tygodniu (w każdy wtorek i czwartek po 2h),
- Nr OP.4207.3.2019 z dnia 24 września 2019 r. - okres na jaki przyznano pomoc w formie nieodpłatnych usług opieki wytchnieniowej w ramach pobytu dziennego, świadczonych przez opiekuna w miejscu zamieszkania niepełnosprawnego – od 1 października do 31 grudnia 2019 r. w ilości 3 h w tygodniu (w każdy poniedziałek, środa i piątek po 1h),
- Nr OP.4207.2.2019 z dnia 24 września 2019 r. - okres na jaki przyznano pomoc w formie nieodpłatnych usług opieki wytchnieniowej w ramach pobytu dziennego, świadczonych przez opiekuna w miejscu zamieszkania niepełnosprawnego dziecka – do 31 grudnia 2019 r. w wymiarze do 240 h.

zleceniobiorcy) ustalono, że MOPS w 2019 r. poniósł wydatki na zadanie w kwocie ogółem 10 221,12 zł, w tym:

MODUŁ I

- ze środków Funduszu na realizację usług opieki wytchnieniowej kwota 8 112,00 zł,
- ze środków Funduszu na koszty obsługi Programu kwota 81,12 zł¹⁵,
- ze środków własnych Miasta kwota 2 028,00 zł, nie dochowując tym samym kwotowego oraz procentowanego udziału środków własnych w całkowitych kosztach realizacji zadania w zakresie świadczenia usług opieki wytchnieniowej (§ 3 pkt 6 umowy oraz w pkt 15 Rozdziału V Programu)¹⁶.

MODUŁ II

- ze środków Funduszu na realizację usług opieki wytchnieniowej kwota 0,00 zł,
- ze środków Funduszu na koszty obsługi Programu kwota 0,00 zł,
- ze środków własnych Miasta kwota 0,00 zł.

Z powyższych ustaleń wynika, że Miasto poniosło całkowite koszty realizacji zadania w wysokości niższej niż określona w umowie i nie złożyło aktualizacji kalkulacji przewidywanych kosztów określonych we wniosku stanowiącym załącznik nr 1 do Programu, w terminie do 31 grudnia 2019 r., czym naruszyło zapisy § 2 pkt 3 Umowy¹⁷.

Udział środków Funduszu przeznaczonych na realizację zadania w całkowitych kosztach realizacji zadania wyniósł nie więcej niż 80%, zatem dochowane zostały zapisy § 3 ust. 4 i 5 Umowy oraz Rozdziału V pkt. 15 Programu.

(Akta kontroli str. 28-38, 49-52, 53-103, 184-188, 227, 233-237, 251)

¹⁵ Kwota dotyczy refundacji za zakup artykułów biurowych.

¹⁶ Dyrektor MOPS w Ostrowi Mazowieckiej w wyjaśnieniu z dnia 18 stycznia 2022 r. odniosła się do powyższego ustalenia: „Zakładany poziom 20% wkładu własnego do realizacji Programu „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2019 w wysokości 9 720,00 został zabezpieczony w Planie finansowym MOPS na rok 2019. Wkład własny wydatkowany był proporcjonalnie do zrealizowanych wydatków w ramach środków z Funduszu Solidarnościowego. Ostateczna wysokość wkładu własnego wyniosła 2 028,00 zł i stanowi 20% wartości zrealizowanego w 2019 roku Programu. Wydatkowanie całości zaplanowanych środków wkładu własnego, przy wykorzystaniu mniejszej kwoty dotacji byłoby nieadekwatnie wysokie w stosunku do zasad finansowania Programu, zaakceptowanego wniosku o dofinansowanie oraz zawartej umowy. Zakładany udział procentowy wkładu własnego został zachowany i jest zgodny ze złożonym wnioskiem i zapisami umowy 11/OW/2019.”

¹⁷ W wyjaśnieniu z dnia 24 stycznia 2022 r. Dyrektor MOPS odniosła się do powyższego uchybienia: „(...) Podczas realizacji Programu skupiliśmy się na bieżącej realizacji Programu i wykorzystaniu przyznanych nam środków zgodnie z ich przeznaczeniem, nie biorąc pod uwagę konieczności aktualizacji wniosku i kalkulacji kosztów. Uznaliśmy, że wystarczające będzie złożenie sprawozdania z wykorzystanej części dotacji i zwrot niewykorzystanych środków w terminach określonych w § 3 umowy nr 11/OW/2019 z dnia 02 lipca 2019 r. Korzystając ze środków Funduszu Solidarnościowego w kolejnych latach aktualizacje te były dokonywane na bieżąco”.

Wydatki dotyczyły zapłaty za zrealizowane w formie dziennej usługi opieki wytchnieniowej świadczonych w ramach dwóch umów:

- umowa nr 1131.4.2019 zawarta dnia 24 września 2019 r. pomiędzy Miastem, reprezentowanym przez MOPS, a Panią Renatą Małyszko. Za wykonane usługi wypłacono wynagrodzenie w kwocie ogółem 7 140,00 zł,
- umowa nr OW.273.8.2019 zawarta dnia 9 września 2019 r. pomiędzy Miastem, reprezentowanym przez MOPS, a Polskim Czerwonym Krzyżem Oddział Rejonowy w Ostrowi Mazowieckiej (dalej PCK). Za wykonane usługi wypłacono wynagrodzenie w kwocie ogółem 3 000,00 zł,

jednocześnie „(...) obydwaj wykonawcy wyłonieni zostali w ramach zapytania ofertowego, prowadzonego zgodnie z Regulaminem udzielania zamówień publicznych, których wartość nie przekracza wyrażonej w złotych równowartości 30 000 euro (Zarządzenie nr 5/2014 Kierownika MOPS z dnia 1 października 2014 r.). (...)”.¹⁸

Wykonawcy ww. umów zobowiązali się do:

- świadczenia usług opiekuńczych w ramach Programu „Opieka wytchnieniowa – edycja 2019” zarówno w dni robocze oraz w dni wolne od pracy,
- realizacji świadczonych usług w okresie od września 2019 r. do grudnia 2019 r.,
- prowadzenia imiennej karty świadczenia usług opiekuńczych, potwierdzonej podpisem Beneficjenta lub członka rodziny oraz czytelnym podpisem osoby świadczącej usługi.

Ponadto strony umów ustaliły, iż cena świadczenia 1 godz. zegarowej usługi opieki wytchnieniowej wyniesie 30,00 zł, a zapłata za usługę nastąpi przelewem na konto Wykonawcy w terminie 14 dni od daty dostarczenia faktury VAT/rachunku do umowy.

Natomiast wydatki ze środków własnych Miasta stanowiły kwotę 2 028,00 zł i zrealizowano je w MOPS następujących §§ klasyfikacji budżetowej:

- § 4170 – *Wynagrodzenia bezosobowe* – 1 428,00 zł,
- § 4300 – *Zakup usług pozostałych* – 600,00 zł.

(Akta kontroli str. 110-135, 136, 169-226)

Wydatki dokonane zostały zgodnie z listami płac, sporządzonymi na podstawie ewidencji godzin pracy zleceniobiorcy; kartami usług opieki wytchnieniowej oraz umów; po przedłużeniu przez wykonawcę rachunku oraz not księgowych wystawionych przez PCK – zgodnie z kartami

¹⁸ Pismo Dyrektor MOPS z dnia 17 stycznia 2022 r.

pracy sióstr pogotowia PCK oraz z umową¹⁹. Karty pracy zawierają m.in. liczbę przepracowanych godzin, podpisy osób, na rzecz których świadczone usługi opiekuńcze bądź osób działających w ich imieniu, potwierdzające wykonanie usług „Opieki wytchnieniowej” wraz z określeniem ilości godzin i daty wykonania.

Wysokość wynagrodzenia brutto nie przekroczyła ustalonych w umowach limitów całkowitych wynagrodzeń wypłacanych Wykonawcom.

Nie został przekroczony również limit godzin dla opieki wytchnieniowej, określony w Rozdziale V pkt 9 Programu, tj. 240 godzina dla członka rodziny lub opiekuna sprawującego bezpośrednią opiekę nad dzieckiem/osobą niepełnosprawną.

(Akta kontroli str. 189-226, 227)

Kontroli poddano 100% dowodów źródłowych i stwierdzono, że:

W Mieście i MOPS prowadzona była wyodrębniona ewidencja księgową do otrzymanych i przekazanych środków z Funduszu oraz realizowanych z tych środków wydatków, a także wydatków poniesionych ze środków własnych, umożliwiającą identyfikację poszczególnych operacji.

Wydatki ze środków Funduszu, zostały poniesione w terminie określonym w umowie.

Zapisy w księgach rachunkowych dokonane zostały na podstawie rzetelnych, kompletnych oraz niezawierających błędów rachunkowych dowodów księgowych.

Dowody księgowe spełniały wymogi dowodu księgowego określone w art. 21 i 22 ustawy o rachunkowości²⁰ oraz były wolne od błędów rachunkowych.

(Akta kontroli str. 182-183, 184-188, 289, 295)

Miasto sporządziło i przekazało do Wojewody *sprawozdanie z realizacji Programu:*

- „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2019 Moduł I Opieka wytchnieniowa w formie pobytu dziennego (dalej Sprawozdanie Moduł I),
- „Opieka wytchnieniowa - edycja 2019 Moduł II Opieka wytchnieniowa w formie pobytu całodobowego (dalej Sprawozdanie Moduł II),

w terminie 30 dni od dnia zakończenia realizacji Zadań, tj. zgodnie z § 7 ust. 1 umowy²¹.

¹⁹ Za wykonane usługi opieki wytchnieniowej wypłacono zleceniobiorcy wynagrodzenie w kwocie 3 000,00 zł. Kwota wynikała z faktycznie przepracowanych godzin usług opiekuńczych potwierdzonych podpisami na kartach świadczeń.

²⁰ Ustawa z 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 351 ze zm.) – dalej ustawa o rachunkowości.

Dane liczbowe wykazane w sprawozdaniach z realizacji Programu w zakresie wykorzystania środków Funduszu zgodne były z danymi ujętymi w ewidencji księgowej MOPS.

Miasto dokonało zwrotu niewykorzystanych środków Funduszu Solidarnościowego w kwocie 31 075,68 zł²² w dniu 2 stycznia 2020 r., w tym:

- w ramach MODUŁU I – 20 995,68 zł,
- w ramach MODUŁU II – 10 080,00 zł (100% otrzymanych środków).

(Akta kontroli str. 53-103, 228-232, 249)

Miasto dokonało zwrotu na rachunek MUW w Warszawie odsetek bankowych uzyskanych z tytułu oprocentowania środków finansowych znajdujących się na rachunku bankowym w kwocie 153,75 zł²³ (wyciąg bankowy nr 12/2019 z dnia 30 grudnia 2019 r. – 3,65 zł oraz wyciąg bankowy nr 1/2020 z dnia 02 stycznia 2020 r. poz. 3-4 – 150,10 zł), z zachowaniem terminu wskazanego w § 3 pkt 13 ust. 4 Umowy, tj. do 15 stycznia 2020 r.

Miasto nie uzyskało dodatkowych dochodów z tytułu lokowania na rachunku bankowym przekazanych przez MUW środków finansowych, przestrzegając zasad wynikających z art. 5 ust. 2 pkt 4b oraz art. 48 ust. 1 ustawy o finansach publicznych²⁴.

(Akta kontroli str. 53-103, 256)

Stwierdzono nieprawidłowości w zakresie wydatkowania środków z Funduszu.

²¹ Korygowane w dniu 11 lutego 2021 r., a wykazane w nim dane były zgodne z ewidencją księgową oraz dowodami księgowymi.

²² Zwrot środków Funduszu potwierdza Wyciąg bankowy nr 1/2020. Miasto dochowało terminu zwrotu określonego w § 3 pkt 13 ppkt 2 umowy. Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrowi Mazowieckiej w wyjaśnieniu z dnia 18 stycznia 2022 r. odniosła się do etapu planowania i realizacji usług opieki wytchnieniowej w ramach Programu, wskazując jako uzasadnienie braku realizacji części usług opieki wytchnieniowej brak zainteresowania opiekunów osób niepełnosprawnych tymi usługami oraz zmniejszona potrzeba w tej formie pomocy w rzeczywistym możliwym czasie świadczenia usług opiekuńczych.

²³ Kwota odsetek uzyskana została:

- od środków znajdujących się na rachunku Miasta – 147,88 zł,
- od środków znajdujących się na rachunku Miasta MOPS – 5,87 zł.

²⁴ Oświadczenie z dnia 26 stycznia 2022 r.

MOPS w ramach świadczonych usług dla jednego podopiecznego w miejscu zamieszkania, zgodnie z Umową nr 1131.4.2019 zawartą dnia 24 września 2019 r. wypłacił wynagrodzenie w kwocie 7 140,00 zł, z czego:

- kwota 5 712,00 zł stanowi środki Funduszu,
- kwota 1 428,00 zł stanowi wkład własny.

Poddane kontroli karty usług opieki wytchnieniowej potwierdzają świadczenie 238 godzin usług opieki, w tym:

- 1) w miesiącu wrześniu 2019 r., razem 52 godziny, jn.:
 - 28 września 2019 r. od godz. 12.00 do godz. 24.00 (12 godzin),
 - 29 września 2019 r. od godz. 24.00 do godz. 24.00 (24 godziny),
 - 30 września 2019 r. od godz. 24.00 do godz. 16.00 (16 godzin),
- 2) w miesiącu październiku 2019 r., razem 67 godzin, jn.:
 - 5 października 2019 r. – 13 godzin i 30 minut,
 - 6 października 2019 r. – 20 godzin,
 - 19 października 2019 r. – 13 godzin i 30 minut,
 - 20 października 2019 r. – 20 godzin.
- 3) w miesiącu listopadzie 2019 r., razem 67 godzin, jn.:
 - 16-17 listopada 2019 r. od godz. 10.30 do godz. 20.00 – 33 godziny i 30 minut,
 - 23-24 listopada 2019 r. od godz. 10.30 do godz. 20.00 – 33 godziny i 30 minut,
- 4) w miesiącu grudniu 2019 r., razem 52 godziny, jn.:
 - 13-14 grudnia 2019 r. – 11 godzin,
 - 21-22 grudnia 2019 r. – 21 godzin i 30 minut,
 - 29-30 grudnia 2019 r. – 19 godzin i 30 minut.

(Akta kontroli str. 184 - 226)

Miasto powyższą kwotę wykazało w sprawozdaniu z Modułu I, natomiast budzi wątpliwość czas i miejsce w jakim odbyło się wykonanie usługi opieki wytchnieniowej. Usługi świadczone były w sposób ciągły, powyżej 12 godzin, natomiast MODUŁ I Programu – zgodnie z którym zostało złożone sprawozdanie zakłada, iż świadczenie usługi opieki wytchnieniowej powinno odbyć się w ramach pobytu dziennego.

W odniesieniu do powyższego, Biuro Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej w piśmie z dnia 16 maja 2022 r.²⁵ wskazało, iż: „(...) wątpliwość Biura Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych budzi fakt, iż zgodnie z przeprowadzonymi czynnościami kontrolnymi, realizacja usługi opieki wytchnieniowej w ramach Modułu I obywatela się w wymiarze powyżej 12 h na dobę.

W powyższym przypadku, usługa nie była świadczona w formie dziennej, a całodobowej. Tym samym rozliczenie w ramach Modułu I kosztów opieki wytchnieniowej, wg Karty usług i ewidencji godzin pracy we wskazanych w tych dokumentach dniach w ilości 52 h, 33,5 h, 21,5 h, 19,5 h w sposób ciągły nie jest prawidłowe.”

Biorąc pod uwagę powyższe, ww. usługa opieki wytchnieniowej winna być świadczona w ramach pobytu całodobowego:

- a) w ośrodkach wsparcia, w tym w środowiskowych domach samopomocy posiadających miejsca całodobowego pobytu,
- b) w mieszkaniach chronionych (z wyłączeniem możliwości pobytu dzieci z orzeczoną niepełnosprawnością),

z jednoczesnym uwzględnieniem, iż koszt 1 dnia pobytu całodobowego nie powinien przekroczyć 180,00 zł. W przedstawionej sytuacji, pomimo świadczenia usług w formie całodobowej, został zastosowany koszt 30,00 zł za godzinę usługi, który stanowił kwotę wyższą²⁶.

Mając na względzie powyższe ustalenia stwierdzam, iż kwota 5 712,00 zł stanowi dotację wykorzystaną niezgodnie z przeznaczeniem i podlega zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, zgodnie z § 8 ust. 7 Umowy oraz art. 169 ust. 1 pkt 1 ustawy o finansach publicznych.

W wyniku kontroli w zakresie prawidłowości wykorzystania środków otrzymanych z Funduszu na realizację zadania w ramach Programu stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. wykorzystanie kwoty 5 712,00 zł niezgodnie z przeznaczeniem,
2. brak aktualizacji kalkulacji przewidywanych kosztów określonych w załączniku nr 1 do Programu w terminie do 31 grudnia 2019 r., co stanowi naruszenie zapisów § 2 pkt 3 Umowy,

²⁵ BON-IX.052.64.2022.AK

²⁶ 30,00 zł x 24h = 720,00 zł za dobę.

3. niedochowanie udziału środków własnych określonego w § 3 pkt 6 Umowy oraz w punkcie 15 Rozdziału V Programu, który stanowił, że „*udział środków własnych Gminy powinien wynosić nie mniej niż 20% przewidywanych kosztów realizacji zadania*”.

Udział środków własnych Miasta wskazany w Umowie wynosił 9 720,00 zł i określony został kwotowo, a zgodnie z treścią § 3 pkt 6 Umowy, Miasto zobowiązało się do przekazania ww. kwoty, bez względu na to, że ostatecznie kwota ta okazała się wyższa niż 20% przewidywanych kosztów realizacji zadania.

4. naruszenie zapisów § 10 pkt 1 Umowy, w którym wskazano, że wszelkie zmiany Umowy wymagają formy pisemnej pod rygorem nieważności, z zastrzeżeniem § 3 ust. 12 Umowy.

Podsumowując wyniki kontroli informuję Pana Burmistrza, że wykorzystanie środków otrzymanych z Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych na realizację zadań w ramach Programu „*Opieka wytchnieniowa*”- edycja 2019, oceniono **pozytywie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości**.

Uwzględniając powyższe, zobowiązuję Pana Burmistrza do podjęcia działań mających na celu wyeliminowanie powstawania w przyszłości stwierdzonych nieprawidłowości, a w szczególności do wydatkowania przyznanych środków finansowych zgodnie z warunkami i zasadami określonymi w Programie i umowie w zakresie aktualizowania kalkulacji przewidywanych kosztów Programu w terminach określonych umowami, dochowywania udziału środków własnych określonych w umowach wyrażonego zarówno % jak też kwotowo oraz występowanie o dokonywanie zmian warunków umów w formie pisemnej, zgodnie z warunkami określonymi w umowach.

Ponadto wskazuję na konieczność zwrotu środków finansowych przekazanych w formie dotacji na realizację zadania w ramach Programu w kwocie **5 712,00 zł** w ciągu 15 dni od otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego wraz z odsetkami liczonymi w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, zgodnie z art. 169 ust. 1 pkt 1 i ust. 5 pkt 1 ustawy o finansach publicznych tj. począwszy od dnia przekazania z budżetu państwa dotacji, na rachunek MUW prowadzony w Narodowym Banku Polskim o numerze: 59 1010 1010 0100 6718 9230 1000 z określeniem w treści przelewu: numeru umowy, tytułu lub tytułów przekazywanej kwoty wraz z jej uszczegółowieniem.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze, a na podstawie art. 49 ww. ustawy zobowiązuję Pana do przekazania w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego pisemnej informacji, z powołaniem numeru pisma WK-IV.431.1.3.2022 o sposobie realizacji zaleceń pokontrolnych lub przyczynach ich niewykonania.

z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Artur Subda
Dyrektor Wydziału Kontroli